

**ปัจจัยที่มีผลต่อการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียน
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา นครศรีธรรมราช**
**FACTORS AFFECTING THE OPERATION OF THE STUDENT CARE AND
SUPPORT SYSTEM IN SCHOOLS UNDER THE NAKHON SI THAMMARAT
SECONDARY EDUCATION AREA OFFICE**

รัตนาพร สีเมฆ¹ และพระครูวุฒิชัยการโกศล^{1*}

Rattanaphon seemaek¹ And Phrakhru wutthichaikarnkason^{1*}

¹สาขาวิชาการบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬารามราชวิทยาลัย

¹Educational Administration, Faculty of Education, Mahamakut Buddhist University

*Corresponding E-mail: wuttichai.pet@mbu.ac.th

Received: 18 April 2025; Revised: 19 June 2025; Accepted: 20 June 2025

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้เป็นการวิจัยเชิงปริมาณ มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาระดับของปัจจัยที่มีผลต่อการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน 2) ศึกษาระดับการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน 3) ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยกับการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน 4) ศึกษาตัวแปรพยากรณ์ของปัจจัยที่มีผลต่อการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน กลุ่มตัวอย่าง คือ ผู้บริหารโรงเรียนและครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา นครศรีธรรมราช ปีการศึกษา 2567 จำนวน 341 คน เครื่องมือที่ใช้ คือ แบบสอบถามมีค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามทั้งฉบับเท่ากับ .987 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล คือ ค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน และการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณ

ผลการวิจัยพบว่า 1) ระดับของปัจจัยที่มีผลต่อการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา นครศรีธรรมราช ภาพรวมอยู่ในระดับมาก 2) ระดับการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา นครศรีธรรมราช ภาพรวมอยู่ในระดับมาก 3) ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยกับการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา นครศรีธรรมราช พบว่า มีความสัมพันธ์กันในทางบวก อยู่ในระดับสูง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ระดับ 0.01 4) ตัวแปรพยากรณ์ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยกับการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา นครศรีธรรมราช พบว่าตัวแปรพยากรณ์ที่ดี ที่สุด 3 ด้าน คือ ด้านผู้บริหาร ด้านครู และด้านสื่อและเทคโนโลยี สามารถร่วมกันทำนายการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน ได้ร้อยละ 62.1 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01

คำสำคัญ : การดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน

Abstract

This research is quantitative research. Objectives of this thesis are 1) to examine the factors affecting the operation of the student assistance system. 2) to assess the level of operation of the student assistance system. 3) to analyze the relationship between influencing factors and the operation of the student assistance system. 4) to identify predictive variables of factors affecting the operation of the student assistance system. In the academic year 2024. The sample group consisted of 341 school administrators and teachers under the Nakhon Si Thammarat Secondary Education Service Area Office. The research instrument was a questionnaire with a reliability coefficient of .987. Statistical analyses included frequency, percentage, mean, standard deviation, Pearson's product-moment correlation coefficient, and multiple regression analysis.

The findings indicated that: 1) The overall level of factors affecting the operation of the student care system in schools under the Office of the Secondary Education Service Area of Nakhon Si Thammarat is high. 2) The overall operation of the student care system in these schools is also at a high level. 3) There is a positive correlation between influencing factors and the operation of the student care system, with a high level of significance at the .01 level. 4) The best predictive variables for the relationship between influencing factors and the operation of the student care system were identified in three key aspects: administrators, teachers, and media and technology. These variables collectively predicted 62.1 % of the student care system's operation, with statistical significance at the .01 level.

Keywords : The Student Care and Support System

บทนำ

ประเทศไทยกำลังเผชิญกับความท้าทายในศตวรรษที่ 21 ซึ่งส่งผลต่อเด็กและเยาวชน ทั้งจากสังคม สิ่งแวดล้อม และวัฒนธรรมอันตราย ทำให้เกิดพฤติกรรมความรุนแรง การใช้สารเสพติด การเข้าถึงสื่อลามก การมีเพศสัมพันธ์ก่อนวัยอันควร การติดยาและการพนันออนไลน์ รวมถึงภาวะซึมเศร้าและความเสี่ยงต่อการฆ่าตัวตาย และจากสถานการณ์การแพร่ระบาดของโควิด-19 ยังส่งผลกระทบต่อการศึกษา ทำให้เกิดความเหลื่อมล้ำจากสถานการณ์ดังกล่าว เป็นส่วนสำคัญหนึ่งที่ทำให้ต้องตระหนักถึงเรื่องการดูแลช่วยเหลือนักเรียนในการจัดการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ที่ครอบคลุมทุกมิติ ทั้งทางด้านร่างกาย จิตใจ พฤติกรรม การเรียน และความถนัดเฉพาะด้านเป็นรายบุคคล [1]

การศึกษาถือว่าเป็นเครื่องมือที่สำคัญในการพัฒนาคนทั้งด้านอารมณ์ สติปัญญา และทักษะทางชีวิตที่สำคัญอย่างยิ่ง และสามารถช่วยยกระดับความสามารถของประชากรในประเทศให้มีคุณภาพ [2] ตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และฉบับแก้ไขเพิ่มเติม ได้กำหนดให้การจัดการศึกษามุ่งเน้นพัฒนาผู้เรียนให้สมบูรณ์ทั้งร่างกาย จิตใจ สติปัญญา คุณธรรม และความสามารถในการดำรงชีวิต โดยเน้นว่าผู้เรียนมีศักยภาพในการเรียนรู้และพัฒนาตนเอง [3] ทั้งนี้ โรงเรียนต้องรับผิดชอบในการสร้างเสริมคุณภาพชีวิตของนักเรียนและแก้ปัญหาสังคม โดยนำระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน ซึ่งเป็นกระบวนการสำคัญในการบริหารจัดการศึกษา โดยมี ครูที่ปรึกษา เป็นผู้ดำเนินงานร่วมกับเครือข่ายภายในและภายนอกสถานศึกษา เช่น ผู้บริหาร ผู้ปกครอง และชุมชนมาประยุกต์ใช้และพัฒนาให้

เหมาะสมกับบริบทของแต่ละโรงเรียน เพื่อให้ระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนมีประสิทธิภาพสูงสุด และเพื่อส่งเสริมคุ้มครองนักเรียนให้ได้รับการพัฒนาในทุกด้านอย่างทั่วถึง [4] ทั้งนี้ระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนยังเป็นกระบวนการทำงานเชิงระบบที่ครอบคลุมการเก็บข้อมูล วิเคราะห์ วางแผนให้ความช่วยเหลือ ติดตามผล และประเมินพัฒนาการของนักเรียนเป็นรายบุคคล สามารถนำทฤษฎีการบริหารจัดการโดยใช้ข้อมูล (Data-Driven Decision Making: DDDM) มาใช้ในการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน ช่วยให้ครูและโรงเรียนสามารถทำงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ ตรงจุด และวัดผลได้อย่างเป็นระบบ ลดการทำงานแบบอิงความรู้สึก และส่งเสริมการตัดสินใจบนพื้นฐานของข้อมูลจริง ซึ่งจะนำไปสู่การพัฒนานักเรียนอย่างยั่งยืน [5]

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษานครศรีธรรมราช รับผิดชอบการบริหารการศึกษาระดับมัธยมศึกษาใน 23 อำเภอ 71 โรงเรียน โดยเน้นการพัฒนาคุณภาพผู้เรียนใน 4 ด้านหลัก ได้แก่ ผลสัมฤทธิ์ทางวิชาการ กระบวนการเรียนและคะแนนสอบระดับชาติสูงกว่าค่าเฉลี่ยประเทศ พร้อมพัฒนาทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ให้ครอบคลุมผู้เรียน 100% คุณลักษณะอันพึงประสงค์ มุ่งเน้นวินัย ความซื่อสัตย์ จิตอาสา การดำรงชีวิตอย่างพอเพียง และความภาคภูมิใจในท้องถิ่น สมรรถนะของผู้เรียน พัฒนาทักษะชีวิต ความคิดสร้างสรรค์ ความเข้าใจเทคโนโลยี และความสามารถทางภาษา ตั้งเป้าหมายสำเร็จ 70% ของผู้เรียน และขีดความสามารถในการแข่งขัน ส่งเสริมความเป็นเลิศและสร้างโอกาสในการแข่งขันระดับภาค ชาติ และนานาชาติ และจากข้อมูลสารสนเทศ พบว่า นักเรียนยากจนเป็นกลุ่มด้อยโอกาสสูงสุดถึง 99.23% ซึ่งอาจส่งผลกระทบต่อโอกาสทางการศึกษา และภัยคุกคามเกิดขึ้นกับนักเรียนซึ่งมีอิทธิพลต่อชีวิตนักเรียน ดังนั้นโรงเรียนจำเป็นต้องมีระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนที่มีประสิทธิภาพ ซึ่งเป็นปัจจัยที่สำคัญในการพัฒนานักเรียนให้มีคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษาที่กำหนดไว้ แต่เนื่องจากสถานศึกษามีความแตกต่างหลากหลายในบริบทต่าง ๆ ทั้งในด้านรูปแบบการบริหารจัดการความรู้และความสามารถของผู้บริหารและครูในสถานศึกษาแต่ละแห่ง ซึ่งล้วนแต่เป็นปัญหาและอุปสรรคต่อการดำเนินงานทั้งสิ้น [6]

จากความสำคัญและปัญหาที่เกิดขึ้น ผู้วิจัยจึงมีความสนใจในการศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อการดำเนินงานของระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนในโรงเรียนที่สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา นครศรีธรรมราช ข้อมูลที่ได้จากการวิจัยนี้จะเป็นประโยชน์ต่อผู้วิจัย ผู้บริหารสถานศึกษา ผู้บังคับบัญชาระดับสูง และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เพื่อใช้ในการพัฒนาระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น ส่งผลต่อการพัฒนานักเรียนให้มีคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษา

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาระดับของปัจจัยที่มีผลต่อการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา นครศรีธรรมราช
2. เพื่อศึกษาระดับการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา นครศรีธรรมราช
3. เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยกับการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา นครศรีธรรมราช
4. เพื่อศึกษาตัวแปรพยากรณ์ของปัจจัยที่มีผลต่อการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา นครศรีธรรมราช

การทบทวนวรรณกรรม

ปัจจัยที่มีผลต่อการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน หมายถึง องค์ประกอบที่มีผลให้การดำเนินงานระบบระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนประสบความสำเร็จและมีประสิทธิภาพของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา นครศรีธรรมราช ซึ่งผู้วิจัยสังเคราะห์จากการศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง เพื่อกำหนดเป็นกรอบแนวทางเพื่อการวิจัยในครั้งนี้จำนวน 5 ด้าน คือ 1) ปัจจัยด้านผู้บริหาร 2) ปัจจัยด้านครู 3) ปัจจัยด้านผู้ปกครองและชุมชน 4) ปัจจัยด้านงบประมาณ และ 5) ปัจจัยด้านสื่อและเทคโนโลยี ดังจะอธิบายต่อไปนี้

1. ปัจจัยด้านผู้บริหาร หมายถึง ผู้ที่มีบทบาทสำคัญในการขับเคลื่อนและพัฒนาระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน ได้แก่ การกำหนดนโยบาย มอบหมายงาน จัดทำและจัดเก็บข้อมูล นิเทศติดตาม ปรับปรุงการดำเนินงานอย่างต่อเนื่อง สนับสนุนการเรียนการสอน จัดสิ่งอำนวยความสะดวก สร้างแรงจูงใจให้บุคลากร และแต่งตั้งคณะกรรมการที่เหมาะสม เพื่อให้การดำเนินงานบรรลุเป้าหมาย

2. ปัจจัยด้านครู หมายถึง ครูที่มีบทบาทสำคัญในการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน ผ่านความรู้ความสามารถ และประสบการณ์ ปฏิบัติงานตามขั้นตอนอย่างเป็นระบบ ค้นหาแนวทางแก้ไขและป้องกันปัญหาของนักเรียน รวมถึงกำกับ ดูแล และประเมินผล เพื่อปรับปรุงคุณภาพการดำเนินงานให้เป็นไปตามเป้าหมายที่กำหนด

3. ปัจจัยด้านผู้ปกครองและชุมชน หมายถึง การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองและชุมชน มีบทบาทสำคัญในการวางแผน กำหนดนโยบาย และพัฒนานักเรียนผ่านเครือข่ายความร่วมมือ ทั้งด้านการส่งเสริมศักยภาพ แก้ไขปัญหา และติดตามประเมินผล รวมถึงสนับสนุนค่าใช้จ่ายที่จำเป็น เพื่อให้ระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนดำเนินไปอย่างมีประสิทธิภาพ

4. ปัจจัยด้านงบประมาณ หมายถึง ปัจจัยในการจัดการศึกษาและดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน ได้แก่ งบประมาณ วัสดุอุปกรณ์ สื่อ นวัตกรรม เทคโนโลยี และบุคลากร โดยใช้แนวทางบริหารที่คล่องตัว โปร่งใส ตรวจสอบได้ และมุ่งเน้นผลสัมฤทธิ์ เพื่อให้การดำเนินงานมีประสิทธิภาพสูงสุด

5. ปัจจัยด้านสื่อและเทคโนโลยี หมายถึง วัสดุ อุปกรณ์ และเทคโนโลยีที่เพียงพอและเหมาะสมช่วยให้ระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนดำเนินไปอย่างมีประสิทธิภาพ ควบคู่กับสื่อการเรียนการสอนและนวัตกรรมที่ทันสมัย ทั้งยังต้องมีการบำรุงรักษาทรัพยากรให้พร้อมใช้งานเสมอ รวมถึงพัฒนาบุคลากรให้ใช้ระบบสารสนเทศได้อย่างมีประสิทธิภาพ และจัดเก็บข้อมูลอย่างเป็นระเบียบและเป็นระบบ

การดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน หมายถึง กระบวนการทำงานที่เป็นระบบ มีขั้นตอนชัดเจนและตรวจสอบได้ เพื่อการติดตาม ดูแล แก้ปัญหา และส่งเสริมนักเรียนอย่างรอบด้าน มุ่งให้นักเรียนพัฒนาเต็มศักยภาพ เป็นคนดี มีคุณภาพชีวิตที่ดี และสามารถดำรงชีวิตอยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข ซึ่งมีองค์ประกอบสำคัญ 5 ประการ [5] ดังจะอธิบายต่อไปนี้

1. ด้านการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล หมายถึง วิธีการที่โรงเรียนมีระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนอย่างเป็นระบบและต่อเนื่อง โดยแต่งตั้งคณะกรรมการดำเนินงาน และมอบหมายให้ครูที่ปรึกษาหรือครูผู้รับผิดชอบศึกษาข้อมูลนักเรียนรายบุคคลในทุกด้าน ผ่านวิธีการที่หลากหลาย เช่น ระเบียบสะสม การสังเกต และการเยี่ยมบ้าน รวมถึงแลกเปลี่ยนข้อมูลกับผู้ปกครองและครูผู้สอน มีการจัดเก็บข้อมูลอย่างเป็นระบบ นิเทศติดตาม และปรับปรุงข้อมูลให้ทันสมัยต่อเนื่องทุกปีการศึกษา เพื่อใช้ในการคัดกรองนักเรียนต่อไป

2. ด้านการคัดกรองนักเรียน หมายถึง โรงเรียนวิเคราะห์ข้อมูลนักเรียนรายบุคคลอย่างเป็นระบบโดยใช้เครื่องมือหลากหลาย เช่น แบบประเมิน SDQ แบบประเมินความฉลาดทางอารมณ์ ระเบียบสะสม แฟ้มสะสมงาน การสัมภาษณ์ และการตรวจสุขภาพ รวมถึงการสังเกตพฤติกรรมและเยี่ยมบ้าน จากนั้นจัดกลุ่มนักเรียนเป็น 4 กลุ่ม ได้แก่

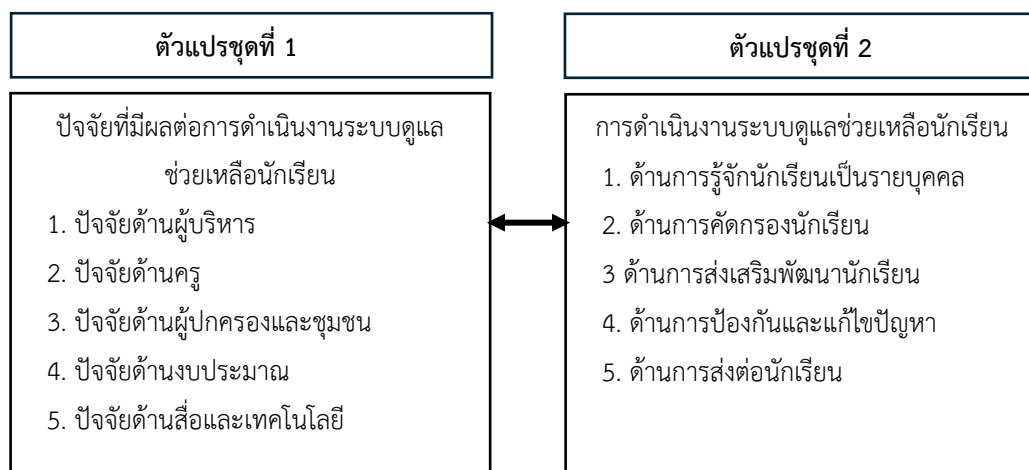
กลุ่มปกติ กลุ่มเสี่ยง กลุ่มมีปัญหา และกลุ่มที่มีความสามารถพิเศษ โดยครูที่ปรึกษาสรุปผลการคัดกรองและบันทึกการช่วยเหลือเบื้องต้น และโรงเรียนนำข้อมูลมาปรับปรุงและดำเนินการตามแผนอย่างต่อเนื่อง

3. ด้านการส่งเสริมพัฒนานักเรียน หมายถึง โรงเรียนสนับสนุนให้นักเรียนทุกกลุ่มปรับปรุงพฤติกรรมในทางที่ดีขึ้น โดยดำเนินงานด้านการส่งเสริมและพัฒนาอย่างเป็นระบบ จัดทำคู่มือและวางแผนกิจกรรมที่ครอบคลุมทุกด้าน มอบหมายให้ครูที่ปรึกษาจัดกิจกรรมพัฒนาทักษะชีวิตที่ตอบสนองความต้องการของนักเรียน เน้นการพัฒนาความสามารถ ส่งเสริมการพัฒนาตนเอง และสร้างความภาคภูมิใจในตนเอง พร้อมทั้งมีการนิเทศ ติดตาม และให้คำแนะนำเพื่อปรับปรุงการดำเนินงานให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

4. ด้านการป้องกันและแก้ไขปัญหา หมายถึง โรงเรียนดูแลและช่วยเหลือนักเรียนอย่างใกล้ชิด โดยแต่งตั้งคณะกรรมการดำเนินงาน จัดทำคู่มือ และรณรงค์ให้ความรู้เกี่ยวกับปัญหาต่าง ๆ เช่น สารเสพติด เพศวิถี และการตั้งครรภ์ในวัยเรียน ติดตามนักเรียนที่มีปัญหาการเรียน ประสานงานเพื่อหาทุนการศึกษา จัดกิจกรรมป้องกันปัญหา และส่งเสริมทักษะชีวิต กำหนดมาตรการลงโทษและเสริมแรงพฤติกรรมที่เหมาะสม ครูที่ปรึกษาสรุปผลรายบุคคล พร้อมทั้งมีการนิเทศ ติดตาม และพัฒนาแนวทางป้องกันและแก้ไขปัญหายังต่อเนื่อง

5. ด้านการส่งต่อ หมายถึง โรงเรียนดำเนินการกระบวนการส่งต่อนักเรียนที่มีปัญหาหรือยากต่อการแก้ไขไปยังผู้เชี่ยวชาญเฉพาะด้าน เพื่อให้ได้รับความช่วยเหลืออย่างถูกต้องและรวดเร็ว โดยทำงานร่วมกับครูที่ปรึกษาและครูผู้รับผิดชอบ มีการบันทึกข้อมูล ประสานงานกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง และติดตามผลตามแผนปฏิบัติงาน นอกจากนี้ ยังส่งเสริมและพัฒนาเด็กที่มีความสามารถพิเศษหรือมีความต้องการพิเศษให้ได้รับการดูแลอย่างเหมาะสม พร้อมทั้งรายงานและประเมินผลการส่งต่ออย่างเป็นระบบ

กรอบแนวคิดในการวิจัย

ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดการวิจัย

วิธีดำเนินการวิจัย

1. ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการวิจัย คือ ผู้บริหารโรงเรียนและครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา นครศรีธรรมราช ปีการศึกษา 2567 จำนวนทั้งสิ้น 2,991 คน

2. กลุ่มตัวอย่าง

การวิจัยนี้เป็นการวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Research) กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ ผู้บริหารโรงเรียนและครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา นครศรีธรรมราช ปีการศึกษา 2567 จำนวน 341 คน ซึ่งกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างโดยใช้ตาราง Krejcie & Morgan ใช้วิธีการสุ่มแบบแบ่งชั้น (Stratified Random Sampling) โดยจำแนกตามสหวิทยาเขต โดยวิธีการเทียบสัดส่วนบัญญัติไตรยางศ์ จากนั้นสุ่มโรงเรียน โดยใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างอย่างง่าย (Simple Random Sampling) จับฉลากชื่อโรงเรียนของแต่ละสหวิทยาเขต และสุ่มกลุ่มตัวอย่างจากผู้บริหารโรงเรียนและครู โดยผู้วิจัยกำหนดให้เป็นผู้บริหารโรงเรียน โรงเรียนละ 1 คน และใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างอย่างง่าย (Simple Random Sampling) โดยการจับฉลากชื่อครูของแต่ละโรงเรียนให้ได้กลุ่มตัวอย่างครบตามจำนวนที่กำหนดไว้

3. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

แบบสอบถามเพื่อการวิจัย เรื่อง ปัจจัยที่มีผลต่อการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา นครศรีธรรมราช มีค่าดัชนีความสอดคล้อง (Index of item Objective of Congruence : IOC) ตั้งแต่ 0.60 – 1.00 ขึ้นไป และมีค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามทั้งฉบับ เท่ากับ 0.987 ซึ่งแบบสอบถามงานวิจัย แบ่งเป็น 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม มีลักษณะเป็นแบบตรวจสอบรายการ (Check List) จำนวน 6 ข้อ

ตอนที่ 2 แบบสอบถามเกี่ยวกับปัจจัยที่มีผลต่อการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนใน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา นครศรีธรรมราช มีลักษณะเป็นแบบสอบถามประมาณค่า 5 ระดับ จำนวน 39 ข้อ

ตอนที่ 3 แบบสอบถามเกี่ยวกับระดับการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา นครศรีธรรมราช มีลักษณะเป็นแบบสอบถามประมาณค่า 5 ระดับ จำนวน 42 ข้อ

4. การตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ

1. ศึกษาวิธีการการสร้างเครื่องมือ จากตำราวิชาการและหนังสือที่เกี่ยวข้อง พร้อมศึกษาตัวอย่างเครื่องมือที่ดี และเครื่องมือที่มีข้อจำกัด โดยการวิจัยในครั้งนี้ผู้วิจัยได้ดำเนินการวิจัยโดยใช้เครื่องมือ รูปแบบ เป็นแบบสอบถาม

2. ศึกษาเนื้อหาที่เกี่ยวข้องกับตัวแปรต้นและตัวแปรตาม เพื่อจะได้สังเคราะห์องค์ความรู้ และสร้างแบบสอบถาม โดยผู้วิจัยได้ทำการศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนใน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา นครศรีธรรมราช และดำเนินการร่างแบบสอบถามที่เป็นเครื่องมือการวิจัย ที่สอดคล้องกับตัวแปรต้นและตัวแปรตาม

3. นำเครื่องมือหรือแบบสอบถาม ไปพิจารณาการที่ปรึกษา และปรับปรุงตามข้อเสนอแนะของกรรมการที่ปรึกษา

4. นำเครื่องมือหรือแบบสอบถามที่ปรับปรุงตามข้อเสนอแนะแล้ว เสนอผู้เชี่ยวชาญ เพื่อหาค่าความสอดคล้อง (IOC) ที่ 0.5 ขึ้นไป และปรับปรุงตามข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 3 ท่าน

5. นำผลมาวิเคราะห์รายข้อเพื่อหาค่าคุณภาพเครื่องมือโดยหาดัชนีความสอดคล้องระหว่างเนื้อหา กับจุดประสงค์ (IOC: Index of Item Objective Congruence) โดยกำหนดคะแนนดังนี้

+ 1 หมายถึง แน่ใจว่าข้อคำถามสอดคล้องตรงกับวัตถุประสงค์/นิยามศัพท์

0 หมายถึง ไม่แน่ว่าข้อคำถามสอดคล้องตรงกับวัตถุประสงค์/นิยามศัพท์

- 1 หมายถึง แน่ใจว่าข้อคำถามไม่สอดคล้องตรงกับวัตถุประสงค์/นิยามศัพท์

6. คัดเลือกข้อคำถามที่มีดัชนีความสอดคล้อง ตั้งแต่ 0.50 ขึ้นไป ส่วนข้อคำถามที่ขาดความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา อาจจะถูกตัดทิ้งไปหรือต้องนำมาปรับปรุงแก้ไขใหม่ตามข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญ ผลปรากฏว่าข้อคำถามจำนวนทั้งสิ้น 83 ข้อ มีค่า IOC อยู่ระหว่าง 0.67-1.00 จำนวน 81 ข้อ สามารถนำไปใช้ได้ และข้อคำถามจำนวน 2 ข้อ มีค่า IOC เท่ากับ 0.33 ไม่สามารถนำไปใช้ได้ จึงถูกตัดทิ้งตามคำแนะนำของผู้เชี่ยวชาญ

7. นำแบบสอบถามที่ผ่านการเห็นชอบของอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ เพื่อพิจารณาอีกครั้งหนึ่งเพื่อความถูกต้องสมบูรณ์ของแบบสอบถาม

8. นำแบบสอบถามที่ผ่านการเห็นชอบของอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ไปทดลองใช้ (Try out) กับผู้บริหารและครูโรงเรียนสตรีปากพอง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา นครศรีธรรมราช ที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่างในการวิจัยครั้งนี้ จำนวน 30 คน นำผลมาวิเคราะห์หาความเชื่อมั่น (Reliability) ทั้งฉบับ ด้วยวิธีหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha-Coefficient) ของ Cronbach (1990) โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป ซึ่งค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับของแบบสอบถามมีค่าเท่ากับ 0.987

9. นำแบบสอบถามที่ผ่านการตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือแล้วมาปรับปรุงอีกครั้งหนึ่ง แล้วนำไปใช้เก็บข้อมูลกับกลุ่มตัวอย่าง

5. การเก็บรวบรวมข้อมูล

ในการเก็บรวบรวมข้อมูลผู้วิจัยได้ดำเนินการเป็นลำดับขั้นตอน ดังนี้

1. ผู้วิจัยขอหนังสือขออนุญาตเก็บข้อมูลจากมหาวิทยาลัยมหาสารคาม วิทยาลัย วิทยาเขตศรีธรรม-มาโคกราช ถึงสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา นครศรีธรรมราช

2. ผู้วิจัยติดต่อสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา นครศรีธรรมราช เพื่อขอเก็บข้อมูลกับสถานศึกษาในสังกัดที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง

3. ผู้วิจัยส่งแบบสอบถามออนไลน์ (Google Form) จำนวน 341 ชุด ให้กับกลุ่มตัวอย่าง โดยกำหนดวันรับคืน ภายในระยะเวลา 30 วัน จากกลุ่มตัวอย่าง กรณีได้รับแบบสอบถามไม่ครบ ผู้วิจัยดำเนินการติดต่อประสานขอรับแบบสอบถามด้วยตนเองอีกครั้ง จนได้แบบสอบถามกลับคืนมาทั้งหมด เพื่อดำเนินการรวบรวมและตรวจสอบความสมบูรณ์ของแบบสอบถาม เพื่อนำไปวิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติต่อไป

6. การวิเคราะห์ข้อมูล

1. วิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับสภาพส่วนบุคคล โดยวิเคราะห์คำนวณหาค่าความถี่ (Frequency) ค่าเฉลี่ย (Mean) และค่าร้อยละ (Percentage)

2. วิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับปัจจัยและการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา ซึ่งเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ ซึ่งตรวจให้คะแนนแบบสอบถามแต่ละข้อ ตามเกณฑ์บุญชม ศรีสะอาด [7] ดังนี้

5 หมายถึง มีความคิดเห็นอยู่ในระดับ มากที่สุด

4 หมายถึง มีความคิดเห็นอยู่ในระดับ มาก

3 หมายถึง มีความคิดเห็นอยู่ในระดับ ปานกลาง

2 หมายถึง มีความคิดเห็นอยู่ในระดับ น้อย

1 หมายถึง มีความคิดเห็นอยู่ในระดับ น้อยที่สุด

3. วิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับระดับปัจจัยและระดับการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา นครศรีธรรมราช โดยการหาค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) เพื่อทราบระดับการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา นครศรีธรรมราช แล้วนำผลการวิเคราะห์ทางสถิติ มาแปลผลตามเกณฑ์บุญชม ศรีสะอาด [7] ดังนี้

4.51 – 5.00 หมายถึง ปัจจัย/การดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน ระดับมากที่สุด

3.51 – 4.50 หมายถึง ปัจจัย/การดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน ระดับมาก

2.51 – 3.50 หมายถึง ปัจจัย/การดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน ระดับปานกลาง

1.51 – 2.50 หมายถึง ปัจจัย/การดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน ระดับน้อย

1.00 – 1.50 หมายถึง ปัจจัย/การดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน ระดับน้อยที่สุด

4. วิเคราะห์ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยกับการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา นครศรีธรรมราช โดยใช้ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สัน (Pearson Product Moment Correlation Coefficients) การแปลความหมายค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์กำหนดไว้ 5 ระดับ [8] ดังนี้

ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ตั้งแต่ 0.80 ขึ้นไป หมายถึง มีความสัมพันธ์สูงมาก

ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ตั้งแต่ 0.60 – 0.79 หมายถึง มีความสัมพันธ์ค่อนข้างสูง

ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ตั้งแต่ 0.40 – 0.59 หมายถึง มีความสัมพันธ์ปานกลาง

ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ตั้งแต่ 0.20 – 0.39 หมายถึง มีความสัมพันธ์ค่อนข้างต่ำ

ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ตั้งแต่ 0.20 หมายถึง มีความสัมพันธ์ต่ำมาก

5. วิเคราะห์ตัวแปรพยากรณ์ของปัจจัยที่มีผลต่อการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา นครศรีธรรมราช โดยวิธีสร้างสมการพยากรณ์ โดยการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณ (Multiple Regression Analysis) แบบขั้นตอน (Stepwise Method) ในรูปสมการพยากรณ์คะแนนดิบ และรูปสมการพยากรณ์มาตรฐาน

ผลการวิจัย

1. การวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม มีลักษณะเป็นแบบตรวจสอบรายการ (Check list) ประกอบด้วย เพศ อายุ ตำแหน่ง วุฒิการศึกษา ประสบการณ์การทำงาน และกลุ่มสหวิทยาเขต พบว่าผู้ตอบแบบสอบถามจำนวน 341 คน ส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง จำนวน 261 คน คิดเป็นร้อยละ 76.54 อายุส่วนใหญ่อยู่ระหว่าง 31-40 ปี จำนวน 122 คน คิดเป็นร้อยละ 35.78 ส่วนใหญ่ดำรงตำแหน่งเป็นครู จำนวน 282 คน คิดเป็นร้อยละ 82.70 มีระดับการศึกษาส่วนใหญ่เป็นระดับปริญญาตรี จำนวน 197 คน คิดเป็นร้อยละ 57.77 มีประสบการณ์ในการทำงานส่วนใหญ่มากกว่า 10 ปี จำนวน 151 คน คิดเป็นร้อยละ 44.28 สำหรับเครือข่ายกลุ่มสหวิทยาเขตส่วนใหญ่เป็นกลุ่มสหวิทยาเขตที่ 1 และกลุ่มสหวิทยาเขตที่ 2 จำนวน 99 คน คิดเป็นร้อยละ 29.03

2. ผลการวิเคราะห์ความคิดเห็นของผู้ตอบแบบสอบถามเกี่ยวกับปัจจัยที่มีผลต่อการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา นครศรีธรรมราช โดยทำการวิเคราะห์ข้อมูลเป็นโดยรวมและรายด้าน จากการหาค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ปรากฏผลดังตารางที่ 1

ตารางที่ 1 วิเคราะห์เกี่ยวกับปัจจัยที่มีผลต่อการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน

ด้านที่	ปัจจัยที่มีผลต่อการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
1	ด้านผู้บริหาร	4.43	.65	มาก
2	ด้านครู	4.74	.37	มากที่สุด
3	ด้านผู้ปกครองและชุมชน	4.26	.68	มาก
4	ด้านงบประมาณ	4.35	.60	มาก
5	ด้านสื่อและเทคโนโลยี	4.34	.59	มาก
ภาพรวม		4.44	.46	มาก

จากตารางที่ 1 พบว่า ปัจจัยที่มีผลต่อการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาศรีนครินทร์ โดยภาพรวม มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.44$, S.D.= 0.46) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านครู (X_2) มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ($\bar{X} = 4.74$, S.D.= 0.37) รองลงมา คือ ด้านผู้บริหาร (X_1) ($\bar{X} = 4.43$, S.D.=0.65) ส่วนด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ได้แก่ ด้านผู้ปกครองและชุมชน (X_3) ($\bar{X} = 4.26$, S.D.=0.68)

3. ผลการวิเคราะห์ความคิดเห็นของผู้ตอบแบบสอบถามเกี่ยวกับระดับการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาศรีนครินทร์ โดยทำการวิเคราะห์ข้อมูลเป็นโดยรวมและรายด้าน จากการหาค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ปรากฏผลดังตารางที่ 2

ตารางที่ 2 วิเคราะห์เกี่ยวกับระดับการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน

ด้านที่	การดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
1	การรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล	4.60	.47	มากที่สุด
2	การคัดกรองนักเรียน	4.58	.51	มากที่สุด
3	การส่งเสริมนักเรียน	4.47	.57	มาก
4	การป้องกันและช่วยเหลือนักเรียน	4.63	.49	มากที่สุด
5	การส่งต่อนักเรียน	4.35	.64	มาก
ภาพรวม		4.54	.46	มากที่สุด

จากตารางที่ 2 พบว่า ระดับการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาศรีนครินทร์ โดยภาพรวมมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.54$, S.D.= 0.46) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านการป้องกันและช่วยเหลือนักเรียน มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ($\bar{X} = 4.63$, S.D.= 0.49) รองลงมา คือ ด้านการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล ($\bar{X} = 4.60$, S.D.=0.47) ส่วนด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ได้แก่ การส่งต่อนักเรียน ($\bar{X} = 4.35$, S.D.=0.64)

4. ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยกับการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา นครศรีธรรมราช จากการวิเคราะห์ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของ Pearson ปรากฏดังตารางที่ 3

ตารางที่ 3 ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยกับการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน

ปัจจัยที่มีผลต่อการดำเนินงาน ระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน (X)	การดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน					ผลรวม Y _{รวม}
	Y ₁	Y ₂	Y ₃	Y ₄	Y ₅	
X ₁	.562**	.674**	.588**	.685**	.644**	.727**
X ₂	.435**	.429**	.407**	.412**	.369**	.476**
X ₃	.473**	.474**	.434**	.472**	.524**	.548**
X ₄	.520**	.541**	.538**	.625**	.520**	.634**
X ₅	.490**	.466**	.591**	.610**	.567**	.628**
ผลรวม X _{รวม}	.617**	.651**	.642**	.708**	.663**	.757**

** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

จากตารางที่ 3 เมื่อพิจารณาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สัน (Pearson's product correlation coefficients) พบว่า ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยกับการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา นครศรีธรรมราช โดยภาพรวมมีความสัมพันธ์กันในทางบวกอยู่ในระดับค่อนข้างสูง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ระดับ .01 โดยมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์เท่ากับ 0.757

5. ผลการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณแบบขั้นตอน (Stepwise multiple regression analysis) เพื่อเสนอการคัดเลือกตัวแปร ปัจจัยที่มีผลต่อการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน เข้าสู่สมการพยากรณ์ที่ดีที่สุดในการทำนาย ระดับการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา นครศรีธรรมราช ปรากฏดังตารางที่ 4

ตารางที่ 4 ผลการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณแบบขั้นตอน (Stepwise multiple regression analysis)

ปัจจัยที่มีผลต่อการดำเนินงานระบบดูแล ช่วยเหลือนักเรียน	คะแนนดิบ		คะแนน มาตรฐาน	t	Sig.
	B	S.E.	β		
ค่าคงที่ (Constant)	1.014	.200		5.056	.000
ด้านผู้บริหาร (X ₁)	.366	.029	.522	12.564	.000
ด้านครู (X ₂)	.234	.046	.190	5.042	.000
ด้านสื่อและเทคโนโลยี (X ₅)	.184	.034	.239	5.500	.000

R = .788, R² = .621, Adjusted R² = .617, S.E._{EST} = .285, F = 17.668, Sig. = .000

** มีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ระดับ .01

จากตารางที่ 4 ผลการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณแบบขั้นตอน (Stepwise multiple regression analysis) ของปัจจัยที่มีผลต่อการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษานครศรีธรรมราช พบว่า มีตัวแปรปัจจัยที่มีผลต่อการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน จำนวน 3 ด้านเป็นตัวแปรพยากรณ์ดีที่สุด สามารถร่วมกันทำนายการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา นครศรีธรรมราช โดยค่า R^2 เท่ากับ 0.621 หมายความว่า ตัวแปรทั้งสามร่วมกันสามารถอธิบายความแปรปรวนของการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนได้ร้อยละ 62.1 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และ Adjusted R^2 เท่ากับ 0.617 ซึ่งมีค่าลดลงจาก R^2 เพียงเล็กน้อย บ่งชี้ว่า ตัวแปรอิสระที่ใช้มีความเหมาะสม ส่งผลให้การพยากรณ์มีความแม่นยำและเชื่อถือได้ในบริบทของโรงเรียน

อภิปรายผล

จากการวิจัย เรื่อง ปัจจัยที่มีผลต่อการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา นครศรีธรรมราช” มีข้ออภิปรายดังนี้

1. ระดับของปัจจัยที่มีผลต่อการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา นครศรีธรรมราช โดยภาพรวม อยู่ในระดับมาก ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ได้แก่ ปัจจัยด้านครู รองลงมา ปัจจัยด้านผู้บริหาร ส่วนด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด คือ ปัจจัยด้านผู้ปกครองและชุมชน ทั้งนี้เนื่องจากสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา นครศรีธรรมราช ได้มีการส่งเสริมสนับสนุนให้โรงเรียนดำเนินงานตามระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน อย่างมีประสิทธิภาพ โดยการประสานความร่วมมือในการดำเนินงานระหว่างของปัจจัยด้านครู ผู้บริหารและด้านอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง และในระดับประเทศจะเห็นได้ว่าปัจจัยด้านครูมีผลอย่างยิ่งต่อประสิทธิภาพของระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน ต้องมีความสอดคล้องและมาตรฐานเดียวกันทั่วประเทศ การส่งเสริมองค์ความรู้ ทักษะคิด และการลดภาระงานของครูจึงเป็นสิ่งจำเป็น หากต้องการให้ระบบนี้เป็นเครื่องมือที่ทรงพลังในการพัฒนาคุณภาพชีวิตนักเรียนอย่างแท้จริง ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของอรรถพล สุนทรพงศ์ [4] ได้ศึกษา ปัจจัยคัดสรรที่ส่งผลต่อการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน ในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา สกลนคร พบว่า โดยภาพรวมส่งผลอยู่ในระดับมาก สอดคล้องกับงานวิจัยของของธนากร อุมะวรรณ [9] ได้ศึกษาปัจจัยคัดสรรที่ส่งผลต่อประสิทธิผลการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา นครพนม พบว่า โดยภาพรวมส่งผลอยู่ในระดับมาก

2. ระดับการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา นครศรีธรรมราช ทั้ง 5 ด้าน โดยภาพรวมมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านการป้องกันและช่วยเหลือนักเรียน มีค่าเฉลี่ยสูงสุด รองลงมา คือ ด้านการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล ส่วนด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ได้แก่ การส่งต่อนักเรียน ทั้งนี้เนื่องจากโรงเรียนดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนให้สอดคล้องกับนโยบาย เพื่อสร้างสภาพแวดล้อมที่ปลอดภัย และเสริมสร้างภูมิคุ้มกันให้ผู้เรียน สอดคล้องกับงานวิจัยของฐานวัฒน์ อัญญาหรือริกุล [10] ได้ศึกษา ปัจจัยที่ส่งผลต่อการบริหารจัดการระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนมัธยมศึกษา ในสหวิทยา เขต 8 ศรีนครอรรถ จะ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 33 พบว่า มีการปฏิบัติโดยรวมในระดับมาก สอดคล้องกับงานวิจัยของศิวา ขุนชำนาญ [11] ได้ศึกษา การบริหารจัดการระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสงขลา เขต 1 พบว่า การดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก

3. ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยกับการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา นครศรีธรรมราช โดยภาพรวมมีความสัมพันธ์กันในทางบวก อยู่ในระดับค่อนข้างสูง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ระดับ .01 ทั้งนี้เนื่องจากการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนต้องอาศัยปัจจัยหลาย ด้านเพื่อให้มีประสิทธิภาพ ส่งผลให้ระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนเป็นกลไกสำคัญในการพัฒนาผู้เรียนให้มีคุณภาพครบ ทุกด้านสอดคล้องกับงานวิจัยของศิริลักษณ์ ตัวสุวรรณบวร[12] ได้ศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสิงห์บุรี อ่างทอง พบว่า ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา สิงห์บุรี อ่างทอง มีความสัมพันธ์ทางบวกกับการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสิงห์บุรี อ่างทอง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 สอดคล้องกับงานวิจัยของปณณ วิชญ ม่วงดิษฐ์[13] พบว่า ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยที่ส่งผลกับการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของ สถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิจิตร เขต 2 มีความสัมพันธ์ทางบวก กับการดำเนินงาน ระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิจิตร เขต 2 อย่างมี นัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

4. ผลการศึกษาตัวแปรพยากรณ์ของปัจจัยที่มีผลต่อการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา นครศรีธรรมราช พบว่า มีตัวแปรปัจจัยที่มีผลต่อการดำเนินงานระบบ ดูแลช่วยเหลือนักเรียน จำนวน 3 ด้าน เป็นตัวแปรพยากรณ์ที่ดีที่สุด คือ ด้านผู้บริหาร ด้านครู และด้านสื่อและเทคโนโลยี สามารถทำนายการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนได้อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ทั้งนี้เนื่องจาก การ ดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนต้องอาศัยความร่วมมือจากทุกฝ่าย โดยผู้บริหารมีบทบาทสำคัญในการกำหนด นโยบาย ทิศทาง และสนับสนุนทรัพยากรให้สอดคล้องกับนโยบายของกระทรวงศึกษาธิการและสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษา ส่วนครูเป็นผู้ใกล้ชิดนักเรียนที่สุด ทำหน้าที่เฝ้าระวัง ให้คำปรึกษา และช่วยเหลือนักเรียน โดยใช้สื่อและ เทคโนโลยีเป็นเครื่องมือเสริม เพื่อให้การดูแลมีประสิทธิภาพและเข้าถึงนักเรียนได้อย่างทั่วถึง โดยการนำนำทฤษฎีการ บริหารจัดการโดยใช้ข้อมูล (Data-Driven Decision Making: DDDM) มาใช้ในการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือ นักเรียน ช่วยให้ครูและโรงเรียนสามารถทำงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ ตรงจุด และวัดผลได้อย่างเป็นระบบ ลดการ ทำงานแบบอิงความรู้สึก และส่งเสริมการตัดสินใจบนพื้นฐานของข้อมูลจริง ซึ่งจะนำไปสู่การพัฒนานักเรียนอย่างยั่งยืน สอดคล้องกับงานวิจัยของปณณ วิชญ ม่วงดิษฐ์[13] ได้ศึกษา ปัจจัยที่ส่งผลต่อการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือ นักเรียนของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิจิตร เขต 2 ผลการวิเคราะห์การถดถอย พหุคูณเพื่อสร้างสมการพยากรณ์ปัจจัยที่ส่งผลต่อการดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนของสถานศึกษา สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิจิตร เขต 2 พบว่า ปัจจัยด้านงบประมาณ ปัจจัยด้านครู ปัจจัยด้านผู้บริหาร และปัจจัยด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ เป็นปัจจัยที่สามารถพยากรณ์การดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนได้ อย่าง มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 สอดคล้องกับงานวิจัยของศิริลักษณ์ ตัวสุวรรณบวร[12] ได้ศึกษา ปัจจัยที่ส่งผลต่อการ ดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสิงห์บุรี อ่างทอง พบว่า ปัจจัยด้านสื่อและเทคโนโลยี ปัจจัยด้านผู้บริหารสถานศึกษา ปัจจัยด้านงบประมาณ ปัจจัยด้านการนิเทศ ปัจจัย ด้านผู้ปกครอง ปัจจัยด้านครูและปัจจัยด้านการทำงานเป็นทีม เป็นปัจจัยที่สามารถพยากรณ์การดำเนินงานระบบดูแล ช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสิงห์บุรี อ่างทอง ได้อย่างมีนัยสำคัญทาง สถิติที่ระดับ .05

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

1.1 จากการวิจัยปัจจัยที่มีผลต่อการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษานครศรีธรรมราช พบว่า มี 3 ปัจจัย ได้แก่ ด้านผู้บริหาร ด้านครู และด้านสื่อและเทคโนโลยี สามารถนำไปใช้ในการวางแผนกลยุทธ์ กำหนดนโยบายการพัฒนาอย่างเป็นรูปธรรม เช่น การอบรมครู การจัดสรรเทคโนโลยี และการสนับสนุนจากผู้บริหาร เพื่อพัฒนาระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนให้มีประสิทธิภาพมากขึ้น

1.2 ปัจจัยที่มีผลต่อการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน ด้านผู้ปกครองและชุมชน มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ควรส่งเสริมความร่วมมือกับผู้ปกครองและสร้างเครือข่ายที่เข้มแข็ง รวมถึงเปิดโอกาสให้ผู้ปกครองและชุมชนมีบทบาทในการแก้ไขปัญหานักเรียน

1.3 การดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน ด้านการป้องกันและช่วยเหลือนักเรียน มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ดังนั้นควรมีการกำหนดนโยบายที่เน้นการเฝ้าระวังเชิงรุก เสริมสร้างศักยภาพบุคลากร ใช้เทคโนโลยีในการช่วยเหลือพัฒนาทักษะชีวิตของนักเรียน และส่งเสริมความร่วมมือจากทุกภาคส่วน เพื่อให้ระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนมีประสิทธิภาพมากขึ้น

2. ข้อเสนอแนะในการนำไปใช้

2.1 ผู้บริหารสถานศึกษาควรวางแผน พัฒนา และปรับปรุงการบริหารจัดการระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนให้มีประสิทธิภาพ โดยนำข้อมูลและสารสนเทศที่ได้มาใช้ พร้อมทั้งจัดทำคู่มือแนวทางปฏิบัติสำหรับการดำเนินงานในสถานศึกษา

2.2 ผู้บริหารสถานศึกษา และผู้มีส่วนเกี่ยวข้องควรตระหนักและให้ความสำคัญกับการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนอย่างจริงจัง เพื่อพัฒนาประสิทธิผลการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน

3. ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัย

3.1 ควรศึกษาวิจัยเรื่อง แนวทางการพัฒนาระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา นครศรีธรรมราช

3.2 ควรศึกษาวิจัยเรื่อง การใช้เทคโนโลยีสารสนเทศในการพัฒนาระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน เพื่อหาแนวทางหรือโมเดลการใช้ระบบดิจิทัล เช่น โปรแกรม Student Care หรือแพลตฟอร์มออนไลน์ ในการติดตาม ช่วยเหลือ และสื่อสารกับนักเรียนและผู้ปกครอง

บรรณานุกรม

- [1] กองทุนเพื่อความเสมอภาคทางการศึกษา, (2566), ส่องชีวิตเด็กและครอบครัวไทยในทางสองแพร่ง เมื่อโควิดคลายตัวแต่ปัญหาไม่ได้ลดตาม, [ออนไลน์]. <https://www.eef.or.th/article>. (เข้าถึงเมื่อ 24 กรกฎาคม 2566)
- [2] แดนไพร สีมาคม, (2564), กลยุทธ์การดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนอย่างมีประสิทธิภาพสำหรับโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ, วิทยานิพนธ์ปร.ด.(การบริหารการศึกษาและพัฒนาการศึกษา), บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร.
- [3] สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ, (2542), พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542. และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2553, สำนักนายกรัฐมนตรี, กรุงเทพฯ.

- [4] อรรถพล สุนทรพงศ์, (2565), ปัจจัยคัดสรรที่ส่งผลต่อการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสกลนคร, วิทยานิพนธ์ ค.ม. (การบริหารการศึกษา), บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร, สกลนคร.
- [5] สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, (2565) แนวทางการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนในสถานศึกษา.
- [6] สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษานครศรีธรรมราช, (2567), แผนการบริหารและพัฒนาทรัพยากรบุคคล ประจำปีงบประมาณ 2567, กลุ่มบริหารงานบุคคลและกลุ่มพัฒนาครูและบุคลากรทางการศึกษา: สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา นครศรีธรรมราช.
- [7] บุญชม ศรีสะอาด, (2560), การวิจัยเบื้องต้น, พิมพ์ครั้งที่ 10, สุวีริยาสาส์น, กรุงเทพฯ.
- [8] ชูศรี วงศ์รัตน์, (2564), เทคนิคการใช้สถิติเพื่อการวิจัย, พิมพ์ครั้งที่ 15, อมรการพิมพ์, กรุงเทพฯ.
- [9] ธนากร อุ่มวรรณ, (2565), ปัจจัยคัดสรรที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา นครพนม,” วิทยานิพนธ์ ค.ม. (การบริหารการศึกษา), มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร, สกลนคร.
- [10] ฐานวัฒน์ อัญญภัทรอริกุล, (2563), ปัจจัยที่ส่งผลต่อการบริหารจัดการระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนมัธยมศึกษาในสหวิทยาเขต 8 ศรีนครอัมระ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 33, วิทยานิพนธ์ ศษ.ม.(การบริหารการศึกษา), บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยกรุงเทพธนบุรี.
- [11] ศิवा ขุนชำนาญ, (2564), การบริหารจัดการระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสงขลา เขต 1, สารนิพนธ์ ศษ.ม. (การบริหารการศึกษา), มหาวิทยาลัยหาดใหญ่, สงขลา.
- [12] ศิริลักษณ์ ตัวสุวรรณบวร, (2566), ปัจจัยที่ส่งผลต่อการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสิงห์บุรี อ่างทอง, วารสารครุศาสตร์, 6(2), น. 94-107.
- [13] ปณณวิชญ์ ม่วงดิษฐ, (2566), ปัจจัยที่ส่งผลต่อการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิจิตร เขต 2, วิทยานิพนธ์ ค.ม. (การบริหารการศึกษา), มหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์, นครสวรรค์.